

Formułowanie odesłań w zakresie oznaczania jednostek redakcyjnych ustawy

Tezy:

1. W przypadku powołań na dwa artykuły — każdy z nich powinien zostać powołany z jego oznaczeniem, a więc „art. 292 i art. 293”.
2. W przypadku powołań na więcej niż dwa artykuły, które nie występują bezpośrednio po sobie — każdy z nich powinien zostać powołany z jego oznaczeniem, a więc „art. 169, art. 171 i art. 174”.
3. Jeżeli są powoływane więcej niż dwa artykuły bezpośrednio po sobie występujące, należy przyjąć, że tylko pierwszy z nich będzie powołany z jego oznaczeniem oraz że pomiędzy pierwszym a ostatnim z powołanych artykułów użyć należy myślnika, a więc „art. 293–297”. Tę samą regułę należy stosować w odniesieniu do jednostek redakcyjnych niższego stopnia.
4. Jeżeli powołujemy co najmniej dwa ustępy (paragrafy) niewystępujące bezpośrednio po sobie, każdy z nich powinien zostać powołany z jego oznaczeniem wyłącznie w przypadku, gdy mamy do czynienia z powołaniem co najmniej dwóch ustępów (paragrafów), w ramach których odsyłamy do jednostek redakcyjnych niższego stopnia, a więc „art. 15 ust. 2 pkt 1 i 2, ust. 4 pkt 3 i 8 oraz ust. 6 pkt 3 i 4 lit. b”. Analogicznie należy postępować przy powoływaniu punktów i liter, w ramach których odsyłamy do jednostek redakcyjnych niższego stopnia.

Tezy 1 i 2 Przykłady

U S T A W A
z dnia 12 maja 2011 r.
o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami
i organizacji rynku wina
(Dz. U. Nr 120, poz. 690, z późn. zm.)

Art. 64. 1. Minister właściwy do spraw rynków rolnych, w przypadku gdy nie zostało złożone zastrzeżenie do wniosku o objęcie ochroną albo zastrzeżenie złożone do wniosku o objęcie ochroną jest nieuzasadnione, biorąc pod uwagę wymagania określone w [art. 118b i 118c](#) rozporządzenia nr 1234/2007 lub opinie, o których mowa w art. 60 ust. 1 pkt 4 i art. 63 ust. 1, wydaje decyzję o:

- 1) stwierdzeniu spełniania wymagań, o których mowa w [art. 118b i 118c](#) rozporządzenia nr 1234/2007, albo stwierdzeniu spełniania wymagań, o których mowa w [art. 118b i 118c](#) rozporządzenia nr 1234/2007, i oddaleniu zastrzeżenia, po czym przekazuje niezwłocznie Komisji Europejskiej dokumenty i informacje, o których mowa w art. 118f ust. 5 lit. b rozporządzenia nr 1234/2007, albo
- 2) odmowie przekazania Komisji Europejskiej wniosku o objęcie ochroną — w przypadku stwierdzenia niespełniania wymagań, o których mowa w [art. 118b i 118c](#) rozporządzenia nr 1234/2007.

PROJEKT USTAWY

o zmianie ustawy o transporcie kolejowym
(druk nr 4408 VI kadencji Sejmu)

Art. 1. 14) Art. 25b. 1. W przypadku gdy ustawa nie stanowi inaczej, do oceny zgodności podsystemów, akredytacji, autoryzacji i notyfikacji w tym zakresie oraz kontroli spełniania przez podsystemy zasadniczych wymagań dotyczących interoperacyjności systemu kolei i postępowania w sprawie podsystemów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi interoperacyjności systemu kolei stosuje się odpowiednio przepisy: [art. 5 pkt 4-9, 11-13 i 16, art. 14-18, art. 19 ust. 1 i 2, ust. 3 pkt 1 i 2, ust. 4-7, art. 21 ust. 3 i 4, art. 23, 26, 38-40, 40b-40f, 40h-40i, 41, 41b, 41c, 42 oraz art. 43a-44](#) ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, z tym że ilekroć w tych przepisach jest mowa o „wprowadzeniu do obrotu” lub „wycofaniu z obrotu”, rozumie się przez to „dopuszczenie do eksploatacji” lub „wycofanie z eksploatacji”.

2. W przypadku gdy ustawa nie stanowi inaczej, do oceny zgodności składników interoperacyjności, akredytacji, autoryzacji i notyfikacji w tym zakresie oraz kontroli spełniania przez składniki interoperacyjności zasadniczych wymagań dotyczących interoperacyjności systemu kolei i postępowania w sprawie składników interoperacyjności niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi interoperacyjności systemu kolei stosuje się przepisy: [art. 4, art. 5 pkt 1-13 i 16, art. 12, art. 13a, art. 14-18, art. 19 ust. 1 i 2, ust. 3 pkt 1 i 2,](#)

ust. 4-7, art. 21 ust. 3 i 4, art. 23, 26, 37-42 oraz art. 43a-45 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, z tym że ilekroć w tych przepisach jest mowa o „wprowadzeniu do obrotu” lub „wycofaniu z obrotu”, rozumie się przez to „dopuszczenie do eksploatacji” lub „wycofanie z eksploatacji”.

OBJAŚNIENIE

Zgodnie z § 54 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908) artykuł jest podstawową jednostką redakcyjną ustawy. W związku z powyższym należy uznać, że skrót „art.” odnosi się do podstawowej jednostki w obrębie ustawy. W konsekwencji doktryna wyprowadza wniosek¹⁾, że jeżeli mamy do czynienia z powołaniem na co najmniej dwa artykuły, każdy z nich powinien zostać powołany z jego oznaczeniem.

Przykłady

U S T A W A
z dnia 18 sierpnia 2011 r.
o bezpieczeństwie morskim
(Dz. U. Nr 228, poz. 1368)

Art. 31. Do statków o polskiej przynależności stosuje się odpowiednio przepisy art. 55 i art. 56.

U S T A W A
z dnia 12 maja 2011 r.
o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia
żywnościowego oraz wyrobów medycznych
(Dz. U. Nr 122, poz. 696)

Art. 48. 5. W przypadku prawomocnego skazania za przestępstwo określone w art. 54 ust. 2, 3 lub 5 ustawy lub art. 228-230, art. 286 lub art. 296a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny Fundusz niezwłocznie łączy z osobą uprawnioną umowę upoważniającą do wystawiania recept na refundowane leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywnościowego, wyroby medyczne.

¹⁾ M. Zieliński [w:] S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej z dnia 20 czerwca 2002 r.*, Warszawa 2004, s. 141 i 142.

Teza 3**Przykład 1**

U S T A W A
z dnia 10 lipca 2007 r.
o nawozach i nawożeniu
(Dz. U. Nr 147, poz. 1033, z późn. zm.)

Art. 40. 2. 3) nie podaje informacji określonych w ust. 2 pkt 1 lit. f i g oraz w ust. 3 pkt 1 lit. c i d oddzielnie od innych informacji wymienionych w ust. 2 lub ust. 3, lub

Przykłady 2 i 3

U S T A W A
z dnia 16 września 2011 r.
o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców
(Dz. U. Nr 232, poz. 1378)

Art. 29. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 21 pkt 1 lit. a-c i pkt 6 oraz art. 28, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
- 2) art. 21 pkt 3-5, 7, 8 i 10-13, które wchodzi w życie z dniem 2 stycznia 2012 r.;
- 3) art. 4 pkt 1-6, art. 5 pkt 2, art. 6, art. 7 pkt 2, art. 12-14, art. 17, art. 18, art. 20 oraz art. 23, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

U S T A W A
z dnia 30 czerwca 2011 r.
o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej
(Dz. U. Nr 153, poz. 903)

Art. 20. 9) w art. 53 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli nadawca narusza obowiązek wynikający z przepisów art. 14a ust. 1 i 2, art. 15 ust. 1, 2 i 3, art. 15a ust. 1, art. 16 ust. 1-6, art. 16a, art. 16b ust. 1-3, art. 16c, art. 17 ust. 1-7, art. 17a ust. 1-7, art. 18 ust. 1-5b, art. 18a ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 20b ust. 1 i 6, art. 20c ust. 1-5, art. 43 ust. 2, art. 43a ust. 1 lub z przepisów wydanych na podstawie art. 14a

ust. 3, art. 15 ust. 4, art. 15a ust. 2 i 3, art. 16 ust. 7, art. 16b ust. 3b, art. 17 ust. 8, art. 17a ust. 9, art. 18 ust. 6 i art. 18a ust. 2 lub nie zastosował się do wezwania, o którym mowa w art. 43a ust. 2, Przewodniczący Krajowej Rady wydaje decyzję nakładającą na nadawcę karę pieniężną w wysokości do 50% rocznej opłaty za używanie częstotliwości przeznaczonej do nadawania programu, a w przypadku gdy nadawca nie uiszcza opłaty za częstotliwość, karę pieniężną w wysokości do 10% przychodu nadawcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, uwzględniając zakres i stopień szkodliwości naruszenia, dotychczasową działalność nadawcy oraz jego możliwości finansowe.”;

Teza 4 Przykład

U S T A W A
z dnia 18 sierpnia 2011 r.
o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych
terenach narciarskich
(Dz. U. Nr 208, poz. 1241)

Art. 17. 1. Wykonywanie zadań z zakresu ratownictwa górskiego przez podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego następuje na podstawie powierzenia realizacji zadań publicznych, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1211) w zakresie określonym w umowie. Przepisy art. 11a-art. 11c tej ustawy stosuje się odpowiednio.

OBJAŚNIENIE

W przypadku powołań więcej niż dwóch artykułów, które bezpośrednio po sobie występują, należy przyjąć, podobnie jak wskazują przedstawiciele doktryny²⁾, że wyłącznie pierwszy z nich powinien zostać powołany z jego oznaczeniem oraz że pomiędzy pierwszym a ostatnim z powołanych artykułów należy użyć myślnika.

²⁾ T. Bąkowski, P. Bielski, K. Kaszubowski, M. Kokoszcyński, J. Stelina, J. Warylewski, G. Wierczyński, *Zasady techniki prawodawczej. Komentarz do rozporządzenia*, Warszawa 2003, s. 264.

Przykład

U S T A W A
z dnia 16 września 2011 r.
o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich
Unii Europejskiej
(Dz. U. Nr 230, poz. 1371)

Art. 26. 1. W sprawach nieuregulowanych w tym rozdziale stosuje się przepisy art. 12, [art. 14–19](#), art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 2 pkt 2, art. 32 ust. 1 pkt 6, [art. 34–39](#) i [art. 49–54a](#) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych oraz przepisy wydane na podstawie art. 39a tej ustawy.

Opracował **Jarosław Lichocki**
Legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Sejmu

